

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра документознавства та української мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК З

(підпис)

Л. О. Філіпковська

(ініціали та прізвище)

« 31 » серпня 2021 р.

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Вебометричний моніторинг та грантова підтримка

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво, 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 08 Право

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, 035 Філологія, 053 Психологія, 801 Право

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Документознавство та інформаційна діяльність, Прикладна лінгвістика, Психологія консультування та психотерапія, право

(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти:
другий (магістерський)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

Розробник: Шленьова М. Г. канд.філол.наук, доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри
документознавства та української мови (801)

(назва кафедри)

Протокол № 1 від «30» 08 2021 р.

Завідувач кафедри канд.філос.наук, доцент
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

А. Є. Прилуцька
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Голова наукового гуртка кафедри № 801

(підпис)

І. С. Казарцева
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

	Шленьова Марина Геннадіївна, к.філол.н., доцент кафедри документознавства та української мови. З 2018 р. викладає в університеті такі дисципліни: • Електронний документообіг • Управління персоналом • Українська мова як іноземна • Країнознавство (для іноземців) Напрями наукових досліджень: Інноваційні основи державного управління, адміністрування та економічного розвитку, дослідження стратегічного менеджменту, трендові методики викладання у вищій школі. Контактна інформація: m.shleneva@khai.edu
---	--

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна –

Обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС/120 годин, у тому числі аудиторних – 40 год. (24 год. лекцій, 16 год. практичних занять), самостійної роботи здобувачів – 80 год.

Форма здобуття освіти – денна/заочна

Дисципліна вибіркова

Види навчальної діяльності – лекції, практичні

Види контролю – модульний контроль, залік,

Мова викладання – українська

Пререквізити – Основи наукових досліджень, управління проектами

Кореквізити – Проектна діяльність, переддипломна практика

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розуміння студентами концепції та ідеї системи веб-моніторингу та грантової підтримки. Створення загальної картини принципів функціонування фондів та установ, що надають підтримку наукових та громадських проектів. Розвиток умінь аналітичного вибору потенційно результативних варіантів з усього обсягу пропозицій; формування навичок оформлення документації на кожному з етапів подання заявки та оформлення звітності. Розуміння студентами основних принципів вебметричного моніторингу з метою набуття практичних навичок для майбутньої наукової діяльності.

Завдання: Сформувати якісне розуміння молодими науковцями ролі грантової підтримки в системі фінансування наукових досліджень, в розвитку науки та суспільства. Стимулювати інтерес до розробки досліджень, що відповідатимуть сучасним науковим запитам та пошуку ресурсів на проведення цих досліджень. Напрацювати вміння

формулювати цілі дослідження не тільки на науковому рівні, але і враховуючи вимоги, що висуваються організаціями, що надають грантову підтримку.

Компетентності, які набуваються: здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; здатність генерувати нові ідеї; уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Очікувані результати навчання: формувати стратегії системної організації, модернізації, підвищення ефективності управління фаховою діяльністю.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Витоки вебометрії

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Розвиток метричних наук. Вебометричні дослідження

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2-2 годин.*
- *Тема практичного заняття - Взаємозв'язок з бібліометрією та наукометрією. Різні підходи до трактування поняття «вебометрія».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні*
- *Стисла анотація: Співвідношення понять метрик. Вебометрія (Webometrics) – дослідження кількісних аспектів створення та використання інформаційних ресурсів, структур та технологій Мережі на основі бібліометричного та інформаційного підходів. Виникнення терміну «вебометрія» (1997).*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 години.*
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.*

Тема 2. Інструментарій вебометрії.

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2-2 годин.*
- *Тема практичного заняття - Он-лайнні платформи для роботи с бібліографічними даними.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні*
- *Стисла анотація: Web 2.0. Інструменти Web 2.0. Використання вченими для професійного спілкування соціальні медіа (блоги, мікроблоги (Twitter), соціальні мережі (Facebook, Google+ та ін.), он-лайнні платформи для роботи с бібліографічними даними (CiteULike, Mendeley, Zotero тощо) та інше*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 години.*
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.*

Тема 3. Представлення в інтернет-просторі. Міжнародні рейтинги вебометрії.

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2-1 годин.*

- Тема практичного заняття - Показник *Altmetrics* – видимість в мережі професійного спілкування та співробітництва вчених.
- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні
- Стисла анотація: Міжнародний рейтинг *Webometrics Ranking of World Universities*. Визначення показників рейтингу *Webometrics* (значення чотирьох індикаторів). Підтримка лозунгу «Публікуватися в мережі або зникнути». Підтримка установа і вченими ініціативи «відкритого доступу».
- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 години.
- Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Альтернативні метрики та методологія оцінювання. Визначення показників вебометрії.

- Форма занять: практична, самостійна робота.
- Обсяг аудиторного навантаження: 2-1 годин.
- Тема практичного заняття - Програми (*altmetrics*-інструменти) для проведення досліджень.
- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні
- Стисла анотація: Альтернативні метрики та методологія оцінювання ефективності дослідницької діяльності *Ranking Web of Universities* (Кіберметрична лабораторія Центру наукової інформації Іспанії). Вебометричний показник відвідуваності сайтів *Alexa Rating*. (*Altmetric* – www.altmetric.com/, *ImpactStory* – www.impactstory.org/, *Plum Analytics* – www.plum-analytics.com/ та ін.).
- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 години.
- Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 5. Досвід бібліотек з вебометричних досліджень. Приклади використання вебометричних досліджень

- Форма занять: практична, самостійна робота.
- Обсяг аудиторного навантаження: 2-2 годин.
- Тема практичного заняття - Формування е-лабораторій цифрової науки в структурі бібліотеки.
- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні
- Стисла анотація: Створення цифрової наукової інфраструктури в рамках якої формується система ідентифікаторів авторів і об'єктів (*ORCID*, *DOI*, *SPIN* та ін.). Маніфест *альтметрик*.
- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 години.
- Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль

- Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).
- Обсяг аудиторного навантаження: 2 години

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
 - *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*
- Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2. Грантова підтримка

Тема 1. Роль грантів у розвитку суспільства

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2-2 годин.*
- *Тема практичного заняття - Роль грантів для побудови наукових досліджень.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні*
- *Стисла анотація: Теорія системи функціонування грантової підтримки. Види грантів та типи організацій, що її надають. Роль грантів для побудови наукових досліджень. Загальнонаукове значення взаємодії з організаціями, що зацікавлені в популяризації науки або наукових дослідженнях певної сфери.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 години.*
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.*

Тема 2. Принципи складання проекту. Оформлення грантових пропозицій та основні принципи співпраці з донорами

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2-2 годин.*
- *Тема практичного заняття - Формальні та неформальні вимоги до оформлення заявок.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
- *Стисла анотація: Оформлення основної документації для подання заявки. Складання бюджету. Основні та додаткові документи. Визначення вимог та їх дотримання. Оцінка власних ресурсів. Звітність. Нюанси та «підводні камені» процесу отримання гранту. Підготовка бюджету грантової заявки. Огляд джерел інформації для підготовки бюджету. Обговорення особливостей бюджетів грантових заявок.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 години.*
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.*

Тема 3. Методичні підходи до здобуття грантів

- *Форма занять: практична, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2-1 годин.*
- *Тема практичного заняття - Інформаційні джерела грантрайтингу.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
- *Стисла анотація: Сутність та вимоги до проектів в рамках концепції проектного менеджменту. Ідентифікація проблем. Аналіз зацікавлених сторін. Пошук потенційних донорів. Характеристики грантових конкурсів.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 години.*

- Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Надання грантової допомоги. Представлення індивідуальних грантових заявок

- Форма занять: лекція, самостійна робота.
- Обсяг аудиторного навантаження: 2-1 годин.
- Тема практичного заняття - Вибір проекту та закономірності співпраці з науковими організаціями.
- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.
- Стисла анотація: Принципи оформлення грантової допомоги та дослідницьких програм для наукових організацій в Україні. Оформлення документації, вибір партнерів. Представлення індивідуальних грантових заявок. Моделювання конкурсу грантових заявок. Взаємооцінювання заявок за науковими критеріями і бюджетом.
- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 години.
- Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 5. Підготовка проектної заявки. Донорська підтримка бізнес-об'єднань

- Форма занять: практична, самостійна робота.
- Обсяг аудиторного навантаження: 2-2 годин.
- Тема практичного заняття - Види проектів підтримки донорами.
- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.
- Стисла анотація: Типова структура заявки. Підготовка «Універсального профілю» бізнес-об'єднання. Фінансова частина заявки. Види проектів підтримки донорами. Каталог організацій-донорів. Інформаційні ресурси реалізації грантових програм.
- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 години.
- Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль

- Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).
 - Обсяг аудиторного навантаження: 2 години
 - Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.
 - Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.
- Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

6. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
<i>Змістовний модуль 1</i>			
Виконання і захист практичних робіт	0...5	5	0...25
Модульний контроль	0...25	1	0...25
<i>Змістовний модуль 2</i>			
Виконання і захист практичних робіт	0...5	5	0...25
Модульний контроль	0...25	1	0...25
За семестр			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Під час складання семестрового заліку здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60–74) – студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні; його знання мають фрагментарний характер, має труднощі з наведенням прикладів при поясненні явищ і закономірностей; допускає суттєві помилки.

Добре (75–89)– студент демонструє міцні ґрунтовні знання навчального матеріалу; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці; вільно розв'язує практичні вправи та задачі; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

Відмінно (90–100)– студент виявляє особливі творчі здібності, демонструє глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; уміє аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку та розвитку, чітко й лаконічно, логічно та послідовно відповідати на поставлені запитання; демонструє вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач; переконливо аргументує відповіді.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність

10. Методичне забезпечення

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

- <http://library.khai.edu/catalog>
- Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням: <http://mentor.khai.edu/course>

11. Рекомендована література

Базова

1. Бібліометрика української науки : інформаційно-аналітична система [текст] / Л. Костенко та ін. // Бібл. вісн. – 2019. – № 4. – С. 8-12.
2. Грантрайтинг: методичні рекомендації для органів публічної влади щодо написання проектних заявок / [О. В. Кулініч, Д. С. Ткачов, С. Є. Ігнат'єв та ін.] ; за ред. О. В. Кулініча. – Х. : Регіональний центр міжнародних проектів і програм, 2018. – 78 с.
3. Куц С. Фандрайзинг АВС : посіб. для початківців / С. Куц. – Київ : Центр філантропії, 2016. – 92 с.
4. Марченко О.В. Методичні рекомендації щодо участі у грантових програмах та конкурсах/ О. В. Марченко, Д. О. Сушко. – Дніпро : ДДУВС, 2018. – 68 с.
5. Основи грантрайтингу та управління проектами в публічній сфері : метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / Авт. кол.: В. В. Белявцева, А. І. Гнатенко, О. С. Зінченко та ін. ; за заг. ред. О. В. Кулініча. – Харків : Золоті сторінки, 2017. – 148 с.
6. Посібник з фандрейзингу для бізнес-об'єднань: посібник / О. Я. Бабій. – Київ, 2017 – 168 с.
7. Чернявська О. В. Фандрейзинг : навч. посіб. / О. В. Чернявська, А. М. Соколова. – Київ : Центр учбової л-ри, 2018. – 188 с.

Допоміжна

1. Горовий В. М. Критерії якості наукових досліджень у контексті забезпечення національних інтересів / В. М. Горовий // Вісник Національної академії наук України. – 2017. – № 6. – С. 74-80.
2. Project Cycle Management Guidelines / European Commission. – Brussels, 2016. – 158 p.
3. Trocki M. Zarzadzanie projektem europejskim / M. Trocki, B. Grucza. – Warszawa, 2019. – 292 s.

4. Пишем социальный проект: структура и примеры заявки на грант Губернатора Алтайского края в сфере деятельности СО НКО : сборник материалов / Некоммерч. партнерство «Сибирский центр социальных технологий» ; сост. Н. А. Шабалина ; ред. М. В. Шабалина. – Барнаул, 2019. – 53 с.
5. Рекомендації з підготовки проектних пропозицій за програмою «Горизонт 2020» : методичні вказівки / Уклад.: С. І. Сидоренко, С. М. Шукаєв, М. О. Зеленська, А. І. Олешкевич, А. О. Романко, І. А. Владимирський. – К. : НТУУ «КПІ», 2016. – 40 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Бібліометрика української науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuviar.gov.ua/bpnu/> . 35. Вебометричний рейтинг бібліотек України / Biblio Webometrics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://biblio-ranking.in.ua/>
2. Лейденський маніфест для наукометрії [Електронний ресурс] / Д. Хикс, П. Воутерс і др.; А. А. Исэрова (пер.). – Режим доступа: <http://www.igh.ru/about/news/1053/>.
3. Мазов Н. А. Библиометрические системы в поддержку научных исследований [Электронный ресурс] / Н. А. Мазов, В. Н. Гуреев // Библиотеки и информационные ресурсы в современном мире науки, культуры, образования и бизнеса: Труды XXII международной конференции (Крым, Судак, 6-14 июня 2015 г.)
4. Bibliometrics: The Leiden Manifesto for research metrics [Electronic resource] / D. Hicks, P. Wouters, L. Waltman, S. de Rijcke, I. Rafols // Nature, April 23, 2015 (vol. 520), pp. 429-431. – Electronic data. – Mode of access: <http://www.nature.com/news/bibliometrics-the-leiden-manifesto-for-researchmetrics-1.17351>
5. Google Scholar [Electronic resource]. – Electronic data. – Mode of access: <http://scholar.google.com.ua/> .
6. Ranking Web of Research Centers [Electronic resource]. – Electronic data. – Mode of access: <http://research.webometrics.info/>.
7. San Francisco Declaration on Research Assessment [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.ascb.org/dora/>
8. SCImago Journal & Country Rank [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.scimagojr.com/> 31
9. Scopus [Electronic resource]. – Electronic data. – Mode of access: <http://www.scopus.com/>.
10. Web of Science [Electronic resource]. – Electronic data. – Mode of access: <http://webofscience.com>

ДОДАТОК

Перелік галузей знань, спеціальностей та освітніх програм, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво, 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 08 Право

Спеціальність: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, 035 Філологія, 053 Психологія, 801 Право

Освітня програма: Документознавство та інформаційна діяльність, Прикладна лінгвістика, Психологія консультування та психотерапія, право